

**Побудова моделі особистості  
вчителя зарубіжної літератури «нового типу»**

Епіграф:

Особистість вчителя – наріжний камінь  
виховання. В.О. Сухомлинський

**Слайд 1**

Проблема вчителя – професіонала, його світоглядної культури, духовно – морального обличчя – одна із найактуальніших в педагогіці й філософії освіти.

Вчитель не може залишитися поза потребами динамічних змін, що відбуваються в суспільстві – вчитель зарубіжної літератури – зокрема.

Яким, наскільки «новим» має стати вчитель – словесник в епоху постіндустріалізації, глобалізації, яка потребує «знаннєвого прагматизму»?

Парадокс наших намірів в тім, що на законодавчому і нормативно-правовому рівні держава «змодельовала» вчителя...

Ми можемо лише шліфувати цю модель, адаптуючи до власної – вже сформованої – вчительської особистості, специфіки роботи нашого загально - освітнього навчального закладу.

**Слайд 2**

В.О.Сухомлинський, великий український педагог, філософ освіти, до творчого спадку якого сьогодні надзвичайно оживився інтерес в Європі, писав про вчителя літератури:

«Він (вчитель літератури) відкриває перед учнями світ краси, надихає їх, спілкується з ними, допомагає читати, пізнавати світ, переживати...»

«Вчитель літератури в усьому повинен бути творчим: уміти скласти сценарій, написати твір, інсценізувати, залучити до літературної діяльності...»

Відкриває світ краси, надихає їх, спілкується з ними, допомагає читати, пізнавати світ, переживати.

- Чи змінився сьогодні зміст завдань, які реалізуються вчителем - словесником?
- В чому новизна нашої місії сьогодні?

Вчитель – словесник був і залишається, ближчим, ніж інші – математики, фізики, біологи – до педагогіки, тому, що, з одного боку, має справу з учнем – людиною конкретною – з іншого – з художнім образом – людиною вигаданою, узагальненою.

Ми, словесники, не лише пояснюємо, відтворюємо об'єктивну інформацію, даємо (допомагаємо віднайти, засвоїти використати...) об'єктивні знання, але ще й трактуємо, тобто пропускаємо через власне «Я», шукаємо свою правду, бо лише власне відкриває літературний твір для всіх!

Вирішальний фактор наближення вчителя літератури до ідеалу – рівень володіння ним педагогічними технологіями.

На наше переконання, компоненти особистого технологічного потенціалу, без чого не можна побудувати модель особистості вчителя, мають такий зміст:

### Слайд 3

#### Компоненти особистого технологічного потенціалу вчителя зарубіжної літератури.

Інтелектуальний	Дієво-практичний	Емоційно-особистісний
<ul style="list-style-type: none"><li>- поінформованість в питаннях технологій</li><li>- розуміння їх концептуального ядра</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>- володіння набором дидактичних методів, прийомів, організованих форм</li><li>- власна педагогічна техніка</li><li>навчально-методичний супровід</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>- пристосування професійних можливостей до учнівського контингенту</li><li>- врахування індивідуальних запитів учнів</li><li>- характерні риси вдачі педагога</li></ul>

Запитаємо себе:

- у чому новизна цих компонентів?
- що змінилося в постаті вчителя сьогодні?
- який суспільний ідеал вчителя?
- що хочуть бачити і що цінують в нас наші учні, шкільна адміністрація?

Рівно 40 років тому, в 1976 році, на екрани кінотеатрів однієї великої країни, в якій здобули педагогічну освіту всі, працюючі нині в НВК, вчителі зарубіжної літератури (тоді – російської, згодом світової, народів світу, зарубіжної, світової зарубіжної), вийшов один із кращих фільмів про школу, вчителів, про вчителя літератури.

Давайте переглянемо фрагмент - неофіційну педраду – вслухаємося в репліки героїв, порівняємо із тим, чи має все це відношення до сьогоднішніх нас, школи, моделі вчителя?

*Відео епізод з фільму «Ключ без права передачі» 1976*

- Чи бачимо ми зматеріалізовану модель вчителя літератури?
- Чи застаріла формула Марини Максимівни – вчительки російської літератури: «читаємо, думаємо, обговорюємо» ?

### Слайд 4

Прошу звернути увагу на фрагменти учнівських відповідей на запитання «Що важливо для мене на уроках літератури?»

Чи варто розмежовувати, моделюючи, вчителя української – зарубіжної літератури? Більше того, в період інтеграції?

Формат цієї педради не передбачає розгорнутої дискусії, а вона, на мою думку, була б доречнішою, ніж «набір» моделей...!

Таким чином, ми доходимо висновку, що:

- ефективний вчитель словесності
  - усвідомлює важливість внутрішньої, психологічної сторони уроку;
  - учні, їх реакції, більш значущі, ніж формальні речі;
  - довіряє учням, сприймає їх рівноправними суб'єктами навчального процесу;
  - сприймає учнями, як особистість, наділену гідністю, тому не буде займатися менторством, моралізуванням...(педагогічним кретинізмом!)

Творча манера вчителя – словесника – знаходити свій шлях і свою майстерність на фундаменті особистості.